

ที่ กษ ๐๓๐๗/๖๐๓๖

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม.
๑๐๒๐๐

๑๕ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ.
จำนวน ๔ ฉบับ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๓ สำเนาประกาศ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๐ และสำเนาประกาศ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๔/๒๕๔๘) ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๘
๓. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง
พุทธศักราช ๒๔๘๕
๔. สำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย ฉบับลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๓ และสำเนาประกาศ
กระทรวงมหาดไทย ฉบับลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๗
๕. เอกสารประกอบการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรี (ประกอบด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด
บันทึกหลักการและเหตุผล ร่างกฎกระทรวง และแผนที่ท้ายร่างกฎกระทรวง) จำนวนฉบับละ ๑๒๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน
ในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐม เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ.
ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองระบายน้ำสาย ๓ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บ
ค่าชลประทาน พ.ศ. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานแม่น้ำน่าน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะ
เรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. และร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำคลองน้ำไหล
เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอ
ดังกล่าวนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและ
การประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งเป็นไปตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติ
การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) กำกับการบริหารราชการกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ด้วยกรมชลประทานรายงานว่ามีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานนอกภาคเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น
ในการนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานอย่างเต็มที่ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อีกทั้ง...

อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน และเป็นการรองรับการขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาคธุรกิจอื่นที่จะมีขึ้นในอนาคต สมควรกำหนดทางน้ำชลประทานซึ่งได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๓ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๐ และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๔/๒๕๕๘) ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานโดยออกเป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวงจำนวน ๔ ฉบับ ดังนี้

๑. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐม เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. (๑. คลองแยก ๖ ขวา ของคลองข่อย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ถึงกิโลเมตรที่ ๖.๑๘๐ ในท้องที่ตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม และ ๒. คลองแยก ๗ ขวา ของคลองข่อย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลหนองงูเหลือม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ถึงกิโลเมตรที่ ๙.๗๖๐ ในท้องที่ตำบลหนองดินแดง อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม)

๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองระบายน้ำสาย ๓ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. (จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลตำบลโรงเข้ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ถึงกิโลเมตรที่ ๗.๖๕๐ ในท้องที่ตำบลตำบลโรงเข้ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร)

๓. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานแม่น้ำน่าน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. (จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ศูนย์กลางเขื่อนนเรศวร ในท้องที่ตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ถึงกิโลเมตรที่ ๑๒.๕๐๐ ในท้องที่ตำบลวังฆ้อง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก)

๔. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำคลองน้ำไหล เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. (จากศูนย์กลางเขื่อนดินอ่างเก็บน้ำคลองน้ำไหล ในท้องที่ตำบลคลองน้ำไหล อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร)

ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

เนื่องจากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจการโรงงาน การประปาหรือกิจการอื่นที่มีใช้การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักก็มีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทานจะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้โดยต้องแสดงแผนที่แนวเขตให้ชัดเจน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ เป็นการเสนอร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

๒.๒ เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุม คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือ ให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เมื่อดำเนินการได้รวดเร็ว จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนองนโยบายของรัฐในด้าน การควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ข้อเท็จจริง

- การกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ทำให้เกิด ประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน ซึ่งการเรียกเก็บค่าชลประทานนั้นจะเป็นผลดีต่อการเงินและงบประมาณ โดยเงินที่เก็บได้จากผู้ใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเมื่อกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้แล้ว จะนำเข้าทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการชลประทาน อันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้น้อยลง

- โดยที่การใช้น้ำนอกภาคเกษตรกรรมจากทางน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้งมาตรวัดน้ำ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งในการออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กำหนดอัตราค่าชลประทานและหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

สำหรับปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำและพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก ๖ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๓๓๐,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันไม่มีสำนักงานประปาหรือ โรงงานอุตสาหกรรมขออนุญาตใช้น้ำ แต่คาดว่าจะมีผู้ใช้น้ำในอนาคต และมีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตรประมาณ ๑๖๑,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๕,๘๕๕ ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก ๗ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๓๒๐,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันไม่มีสำนักงานประปาหรือ

โรงงานอุตสาหกรรมขออนุญาตใช้น้ำ แต่คาดว่าจะมีผู้ใช้น้ำในอนาคตมี และมีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตรประมาณ ๒๔๑,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๘,๐๘๐ ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองระบายน้ำสาย ๓ มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันไม่มีสำนักงานประปาหรือโรงงานอุตสาหกรรมขออนุญาตใช้น้ำ แต่คาดว่าจะมี ผู้ใช้น้ำในอนาคต และมีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรประมาณ ๕๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๓๒,๘๕๐ ไร่

- ทางน้ำชลประทานแม่น้ำน่าน มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๓,๓๖๔.๖๑ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีการประปาส่วนภูมิภาคสาขาพิษณุโลก หน่วยบริการพรหมพิราม ขอใช้น้ำ ประมาณ ๑.๒๗๗ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และมีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรประมาณ ๗๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ไร่

- ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำคลองน้ำไหล มีปริมาณความจุน้ำในอ่างเก็บน้ำเท่ากับ ๓๘.๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีการประปาส่วนภูมิภาคสาขากำแพงเพชร ขอใช้น้ำประมาณ ๐.๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และมีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรประมาณ ๒๓.๘๓ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๒๕,๐๐๐ ไร่

- จากปริมาณการใช้น้ำในทางน้ำชลประทานทั้ง ๕ แห่งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำ ในทางน้ำชลประทาน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่ขออนุญาตใช้น้ำในภายหน้า ได้ตามความเหมาะสม

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ การชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๘ (๑)

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ มาตรา ๔๒

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

อนึ่ง ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๓ เรื่อง กำหนดทางน้ำชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ กำหนดขอบเขต ของทางน้ำชลประทานคลองแยก ๗ ขวา ของคลองข่อย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย จุดเริ่มต้นจาก กิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ เดิมมีขอบเขตอยู่ในท้องที่ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม และ จุดสิ้นสุดถึงกิโลเมตรที่ ๙.๗๖๐ มีขอบเขตอยู่ในท้องที่ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ต่อมาได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ฉบับลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๓ ส่งผลให้ทางน้ำชลประทานคลองแยก ๗ ขวา ของคลองข่อย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย จุดเริ่มต้นจากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ มีขอบเขตอยู่ในท้องที่ตำบลหนองงูเหลือม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม และจุดสิ้นสุดถึงกิโลเมตรที่ ๙.๗๖๐ มีขอบเขตอยู่ในท้องที่ตำบลหนองดินแดง

อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๐ เรื่อง กำหนดทางน้ำชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ กำหนดขอบเขตของทางน้ำชลประทานแม่น้ำท่าจีน จุดเริ่มต้นจากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ศูนย์กลางเขื่อนนเรศวร เดิมมีขอบเขตอยู่ในท้องที่ตำบลหนองแขม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ต่อมาได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ฉบับลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๗ ส่งผลให้ทางน้ำชลประทานแม่น้ำท่าจีน จุดเริ่มต้นจากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ศูนย์กลางเขื่อนนเรศวร มีขอบเขตอยู่ในท้องที่ตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งไม่ทำให้ขอบเขตของทางน้ำชลประทานทั้ง ๒ แห่งนี้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐม เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองระบายน้ำสาย ๓ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานแม่น้ำท่าจีน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. และร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำคลองน้ำไหล เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

สำนักกฎหมายและที่ดิน

โทร. โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๒๖๒๖